

Najwięcej młodych urodziło się w grupie doświadczalnej 1 (latem 4,2, a zimą 4,5 szt./samice), najmniej martwo urodzonych młodych było latem w grupie doświadczalnej 2, a zimą – w grupie doświadczalnej 1. Najmniej upadków w czasie odchovu było zawsze w grupie doświadczalnej 2. W sumie najlepsze wyniki odnotowano w grupie doświadczalnej 2 (odsetek nutrii odsadzonych w stosunku do urodzonych – latem 94,3%, zimą 92,3%), natomiast w grupie doświadczalnej 1 odnotowano lepsze wyniki dotyczące liczby odsadzonych młodych – latem 3,9, a zimą 4,1 szt./samice.

Trzeba wspomnieć również o opłacalności rozdrabniania komponentów karmy (ze względu na zmienność cen tylko według kryterium zrównania się zużycia technicznego i technologicznego). Wybrany tu najtańszy (choć nie najlepszy) sposób rozdrabniania będzie racjonalny z tego punktu widzenia (dla dawek karmy według tabeli 1) na fermach powyżej 146 nutrii stada podstawowego – w przypadku rozdrabniania samego tylko ziarna albo powyżej 80 sztuk – przy rozdrabnianiu wszystkich pasz (tak jak dla grupy doświadczalnej 1). W tym drugim przypadku wiąże się to ze wzrostem zużycia energii elektrycznej o 64% i nakładów robocizny na rozdrabnianie o 82%. Obliczenia te wykonano według Systemu Maszyn Rolniczych, IBMER [15].

Reasumując można stwierdzić, że rozdrobnienie pasz podawanych młodym, rosnącym nutriom (w okresie letnim i zimowym) w niewielkim stopniu wpływa na przyrosty masy ciała podczas ich odchovu. Duże rozdrobnienie pasz, poda-

wanych latem odchowywanym nutriom, może korzystnie wpływać na jakość pozyskiwanych skór, zwłaszcza samców. Rozdrabnianie pasz, podawanych samicom ciężarnym oraz karmiącym jest korzystne, wpływa bowiem na zmniejszenie liczby nutriat martwo urodzonych i ich padnięć oraz na zwiększenie odsetka odsadzonych młodych.

Literatura: 1. **Campling R.C.:** Livestock Production Science 28, 223-234, 1991. 2. **Cholewa R.:** Biuletyn Informacyjny 1-2, 105-110, Kraków 1992. 3. **Gacek K.:** Hodowca Drobno Inwentarza 9, 14-16, 1974. 4. **Gedymin J., Cholewa R.:** Zarys hodowli zwierząt futerkowych. Skrypt. AR Poznań, 1985. 5. **Grudniewska B., Kozłowski M., Falkowski J., Jarczyk A., Milewska W., Eliaszak J., Groszkowska A., Kozera W.:** Żywnienie trzody chlewnej. Wydawnictwo AR-T Olsztyn, 1994. 6. **Kanafojski C.:** Teoria i konstrukcja maszyn rolniczych. Tom 2, PWRiL, Warszawa 1975. 7. **Kawińska J., Niedźwiadek S., Rychlicki Z., Wrona J.:** Roczniki Naukowe Zootechniki II, z. 1, 35-45, Warszawa 1975. 8. **Korman J., Osikowski M., Pikulski T.:** Biuletyn Informacyjny Instytutu Zootechniki, R. 35, nr 1 (212), 19-58, Kraków 1997. 9. **Koroł W.:** Przegląd Zbożowo-Młynarski, 8, 35-38, Warszawa 1997. 10. **Kuźniewicz J.:** Zeszyty Naukowe AR nr 78 (rozprawa), Wrocław 1989. 11. **Kuźniewicz J.:** Polskie Zwierzęta Gospodarskie 1, 19-21, 1995. 12. **Kuźniewicz J.:** Polskie Zwierzęta Gospodarskie 3, 9-14, 1995. 13. **Laskowski J.:** Studia nad procesem granulowania mieszanek paszowych. Praca habilitacyjna, AR Lublin, 1989. 14. **Nowak W.:** Top Agrar Polska 6, 118-119, Poznań 1998. 15. System Maszyn Rolniczych. Kryteria Kwalifikacji Jakości – Rozdrabniacz uniwersalny. Karta nr 13b-16, IBMER, Warszawa 1988. 16. **Wójcik S., Adamczyk M., Niedźwiadek T.:** Biuletyn Naukowy Przemysłu Paszowego nr 1-2 (37), 90-94, Lublin 1998.

Nowe książki

Na rynku księgarskim ukazała się książka „Chów królików”, wydana przez Wydawnictwo Fundacji „Rozwój SGGW”. Jej autorzy – **Paweł Bielański, Stanisław Niedźwiadek, Jan Zając** – pracownicy naukowcy Instytutu Zootechniki w Krakowie, na 180 stronach zamieścili kompendium wiedzy z zakresu hodowli i chowu królików. Przedstawiono znaczenie i perspektywy chowu królików oraz możliwości wielokierunkowego ich wykorzystania. Omówiono najważniejsze rasy królików (kolorowa wkładka ze zdjęciami zwierząt). Dla rozpoczynających hodowlę królików zamieszczono szczegółowe wymagania zoohigieniczne i pomieszczeniowe, jakie należy zapewnić temu gatunkowi zwierząt. Wiele uwagi poświęcono rozrodowi królików, omówiono fizjologiczne aspekty rozrodu, wybór zwierząt do rozplodu, techniki krycia, unasiennianie królików, ciąży i wykoty. Następnie omówiono odchów młodzięży, zasady tuczu, zabiegi pielęgnacyjne. Duży rozdział książki poświęcono sprawom związanym z żywieniem królików. Na koniec opisano niezbędne działania profilaktyczne i najczęściej występujące schorzenia. Warto podkreślić, że książka została napisana przez naukowców praktyków, zajmujących się od lat hodowlą i chowem królików.

Książkę można nabyć w siedzibie SGGW, Warszawa, ul. Rakowiecka 25/30; prowadzona jest także sprzedaż wysyłkowa. Więcej informacji na ten temat można uzyskać telefonicznie w Wydawnictwie Fundacji „Rozwój SGGW”: tel.: (0-prefix-22) 849 67 96 lub 849 16 74; fax: 849 18 15.

